

EXPUNERE DE MOTIVE

Conform Acordului Multianual de Finanțare încheiat între Guvernul României și Comisia Comunităților Europene, sunt alocate anual României, de către Uniunea Europeană, 153 milioane Euro, în perioada 2000 – 2006, pentru creșterea competitivității sectorului agro-alimentar și dezvoltării infrastructurii.

În prezent, ca urmare a semnării cu Uniunea Europeană a acordurilor de finanțare pentru anii bugetari 2000, 2001, 2002 și 2003, și a acreditării măsurilor prin Programul SAPARD, România trebuie să absoarbă pentru cele 3 măsuri care privesc beneficiarii privați suma de 735 milioane Euro, suma care, în prezent, este angajată doar în proporție de numai 16%.

Beneficiarii privați au angajat fonduri SAPARD în proporție de numai 16 % determinat, în principal, de lipsa surselor proprii pentru asigurarea cofinanțării, cât și a garanțiilor solicitate de instituțiile de credit.

Necesitatea implicării instituțiilor de credit și a Fondurilor de garantare în derularea programului SAPARD este determinată atât de necesitatea asigurării cofinanțării impuse, cât și de conceptul programului, potrivit căruia finanțarea nerambursabilă nu se asigură în avans, ci doar prin rambursarea cheltuielilor efectuate pe stadii de execuție a proiectului.

Pentru creșterea volumului creditelor acordate sectorului agro-alimentar, inclusiv întreprinderilor mici și mijlocii, a fost înființat de statul român Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii S.A. în anul 2002, în baza Legii 133/1999, iar prin programul Phare RO9203 a fost înființat în anul 1994 Fondul de Garantare a Creditului Rural S.A.

Garanția acordată de Fondul de Garantare a Creditului Rural S.A., conform Memorandumului de finanțare, este de maximum 70%, în cazul creditelor pe termen mediu și lung (SAPARD) și de maximum 50%, în cazul creditelor pe termen scurt.

Pentru realizarea obiectului de activitate, Fondul a primit în anul 1994 o alocație financiară din partea Uniunii Europene în sumă de 9 milioane EURO care, în prezent, este de 12 milioane EURO. Pe seama acestei alocații și a disponibilităților proprii s-au acordat în anul 2004, garanții în valoare de peste 2600 miliarde lei cu o expunere de 6,5 ori, din care 48% au asigurat cofinanțarea beneficiarilor programului SAPARD.

Cu toate că riscul de neplată înregistrat în cei 10 ani de activitate este de numai 0,5%, creșterea expunerii peste acest nivel nu este în practica europeană și nu este posibilă.

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru întreprinderi mici și mijlocii S.A. garantează pe aceleași principii creditele acordate Întreprinderilor Mici și Mijlocii și a acordat, de la înființare și până în prezent, garanții în valoare de 900 mld. lei, din care 26% au asigurat finanțarea sectorului agro-alimentar.

Disponibilitățile actuale ale celor două Fonduri de garantare nu mai pot permite creșterea plafoanelor de expunere, astfel încât să asigure absorbția sumelor disponibile din Programul SAPARD în prezent și contractarea acestora până la finele anului 2006.

Băncile comerciale stabilesc expunerile proprii pe seama Fondurilor de garantare în funcție de capitalurile proprii de care dispun.

Valoarea disponibilă a fondurilor SAPARD de peste 600 milioane EURO poate fi absorbită de România în condițiile în care s-ar crea posibilitatea asigurării cofinanțării necesare investitorilor prin emiterea de către băncile comerciale de scrisori de confort în sumă de circa 10.760 miliarde lei și preluarea riscului de creditare prin garantarea acestora de către Fondurile de garantare, ceea ce presupune acordarea de garanții în valoare de circa 7.500 miliarde lei și acoperirea restului de garanții solicitate de acestea cu bunurile achiziționate din credit sau alte garanții ale împrumutaților.

În același timp, Fondurile de garantare pot acorda, la cererea instituțiilor de credit, garanții sindicalizate, în scopul acoperirii integrale a creditului cu garanții, împrumutatul urmând a garanta numai dobânda aferentă creditului.

În acest scop, în proiectul de lege alăturat se propune:

1. Constituirea, din prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, a "Fondului de garantare a creditelor pentru realizarea proiectelor din cadrul Programului SAPARD" (Fond). Din Fond, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în baza convențiilor încheiate cu Fondurile de garantare, va pune la dispoziția acestora sume în scopul garantării creditelor acordate beneficiarilor eligibili prin programul SAPARD.

2. Fondurile de garantare, pe baza acestor sume, vor garanta integral creditele pe termen mediu și lung și cele pe termen scurt complementare investițiilor acordate de băncile comerciale beneficiarilor programului SAPARD, cu o expunere de până la 5 ori. Propunerea are în vedere și prevederile Programului de guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2004, unde, la Capitolul VIII „Îmbunătățirea cadrului instituțional” se prevede: „Guvernul va adopta următoarele măsuri: [...] capitalizarea Fondului (Român) de Garantare a Creditului Rural”.

3. Suinele se propun a se alocă în condiții similare cu cele avute în vedere de UE, când a alocat cele 9 milioane Euro și anume:

a) Fondul alocat să aibă regimul de „credit subordonat” pentru a putea majora fondurile proprii ale celor două Fonduri de garantare;

b) suma alocată și dobânda aferentă să fie scutite de orice impozite directe sau indirecte pe toată durata alocării și să fie utilizate pentru:

- constituirea plafonului anual de garantare cu o expunere de până la 5 ori;
- acoperirea riscului asumat de fondurile de garantare, prin plata soldului garanției în cazul contractelor de garantare executate de finanțatori;
- acoperirea comisioanelor de garantare datorate de fermierii privați și asociațiile de fermieri privați pentru a crea un tratament egal cu cel al fermierilor

privati garantati de Fondul de Garantare a Creditului Rural SA pe seama fondurilor în Euro, în baza Memorandumului de finanțare încheiat între Guvernul României și Comisia UE.

În același timp, în scopul preluării riscului de creditare și în cazul societăților comerciale sau altor entități care pot beneficia de prevederile programului SAPARD, dar nu sunt în categoria „Întreprinderi Mici și Mijlocii”, se propune ca Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii S.A., prin derogare de la prevederile art. 3 din Legea 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, să poată acorda garanții pe lângă întreprinderile mici și mijlocii și persoanelor fizice și juridice eligibile prin programul SAPARD.

Având în vedere că pentru garanțiile acordate, fondurile de garantare nu solicită contragarantarea cu bunuri materiale, că fondurile de garantare au regim de creditori chirografari, se propune ca sumele plătite de Fonduri în cazul executării contractelor de garantare să fie considerate creanțe bugetare și să fie executate în condițiile legislației în vigoare.

Având în vedere, că nivelul expunerii este apropiat de nivelul maxim practicat de Fondurile similare din UE, se propune ca în situația în care riscul de neplată înregistrat depășește nivelul sumelor alocate și al dobânzilor acumulate diferența să se acopere din prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

Această propunere determină creșterea interesului finanțatorilor în a accesa garanția Fondurilor în condiții de maximă prudență și securitate a împrumuturilor.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU